

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20CoCsp/4/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119263508
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:6119263508.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobcu: R Collectors, s.r.o. so sídlom Dvořákovo nábřeží 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 50 094 297, proti žalovanému P. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z. XXX/XX, XXX XX M., za účasti osobitného subjektu na strane žalovaného Občianskeho združenia VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, so sídlom Šafárikovo námestie 79/7, 811 02 Bratislava - Staré mesto, IČO: 42 362 962, o zaplatenie 10.454,52 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok č.k. 8Csp/132/2019-159 zo dňa 14.07.2021 v spojení s opravným uznesením č.k. 8Csp/132/2019-180 zo dňa 18.10.2021, takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje sa rozsudok v spojení s opravným uznesením vo výroku I. a III..
- II. Stranám sporu a osobitnému subjektu sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Kežmarok (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol takto:
„I. Žaloba sa zamietá.

II. Konanie sa v časti zaplatenia sumy 1.447,05 eur zastavuje.

III. Žalovanému sa právo na náhradu trov konania nepriznáva.“

1.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že žalobou postúpenou Okresným súdom Banská Bystrica 06.09.2019 sa žalobca na žalovanom domáhal zaplatenia istiny vo výške uvedenej v záhlaví tohto rozsudku s príslušenstvom a náhrady trov konania. Dôvodom bolo podľa žalobcu nesplnenie dlhu zo zmluvy o úvere z 15.06.2015 č. XXXXXXXXXXXX, ktorej predmetom boli peňažné prostriedky v celkovej výške 10.000,- eur.

Ďalej uviedol, že vykonaným dokazovaním zistil, že právny predchodca žalobcu uzavrel so žalovaným 15.06.2015 Zmluvu o úvere. Jej predmetom boli peňažné prostriedky vo výške 10.000,- eur pri celkových nákladoch spotrebiteľa 17.570,98 eura. Žalovaný sa zaviazal vrátiť žalobcovi dohodnutú sumu v 108 mesačných splátkach vo výške 173,10 eura pri ročnej úrokovej sadzbe 13,90 %, RPMN 14,90 % a priemernej hodnote RPMN 11,53 %. Termín konečnej splatnosti bol dohodnutý na 16.06.2024. Medzi stranami nebolo sporným tvrdenie žalobcu, že žalovaný na uvedený dlh zaplatila 1.447,05 eura.

Bol toho názoru, že žalobca netvrdil ani nepreukázal, žeby pôvodný veriteľ pohľadávky splnil svoju zákonnú povinnosť podľa ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť žalovaného úver splácať. Následkom nesplnenia tejto povinnosti bola strata práva pôvodného veriteľa požadovať od žalovaného jednorazové splatenie úveru (ust. § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch). Z tohto dôvodu je Výzva na úhradu dlžnej sumy z 13.04.2016 právnym úkonom neplatným (ust. § 39 OZ). Režim splatnosti jednotlivých splátok tak pokračuje až do splatnosti poslednej splátky 16.08.2024.

Poukázal na to, že žalobca nepredložil v konaní dôkaz o doručení oznámenia o postúpení pohľadávky veriteľom ani dôkaz preukázania postúpenia pohľadávky postupníkom. V priebehu konania pred súdom prvej inštancie tak nepreukázal, žeby žalovanému doručili do sféry jeho vplyvu oznámenie o postúpení pohľadávky, prípadne preukázanie postúpenia pohľadávky. Žalobca tvrdil, že s pôvodným veriteľom pohľadávky uzavrel 06.08.2018 Zmluvu o postúpení pohľadávky. V žalobe ani len netvrdil, že jej predmetom bola pohľadávka voči žalovanému. Táto skutková okolnosť nevyplýva ani zo Zmluvy o postúpení pohľadávok č. I / XXXX. Súčasťou listinných dôkazov, ktoré žalobca v tejto súvislosti navrhol totiž nebola príloha č. 1 k Zmluve o postúpení pohľadávok, na ktorú sa odvoláva jej ustanovenie článku I ods. 1.

Uzavrel, že žalobca v priebehu konania pred súdom prvej inštancie kompletnú zmluvu o postúpení pohľadávky (s Prílohou č. 1) ani doručenie oznámenia o jej postúpení nepredložil, a preto s poukazom na ust. § 132 ods. 2 Civilného sporového poriadku tak musel konštatovať nedostatok aktívnej vecnej legitímácie aj z dôvodu neunesenia dôkazného bremena žalobcom o tejto tvrdenej právnej skutočnosti. Konštatoval, že v danom prípade veriteľ porušil ustanovenie §17 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení platnom a účinnom v čase uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávky. Túto zmluvu je tak v časti týkajúcej sa žalovaného (aj keby túto skutočnosť žalobca preukázal) potrebné kvalifikovať ako právny úkon neplatný.

Dospel k záveru, že žalobca v právnom postavení postupníka pohľadávky voči žalovanému z vyššie uvedenej zmluvy o poskytnutí úveru nie je aktívne vecne legitimovaným, a preto žalobu zamietol.

O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1; § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Namietal, že konajúci súd doručil žalobcovi výzvu zo dňa 05.02.2020, ktorou ho vyzval na späťvzatie žaloby, pričom ho nevyzval na doplnenie podania resp. listinných dôkazov týkajúcich sa preukázania jeho aktívnej vecnej legitímácie resp. skúmania podmienok bonity, hoc ich zjavne považoval za nepreukázané, aj napriek skutočnosti, že žalovaný bol v konaní nečinný. Bol toho názoru, že súd prvej inštancie porušil právo žalobcu na spravodlivý proces. Žalovaný skutkové tvrdenie týkajúce sa skúmania bonity klienta resp. doručenia oznámenia o postúpení pohľadávky nepoprel. Platí teda domnienka, že skutkové tvrdenie sa považuje za pravdivé. Pokiaľ by súd mal pochybnosti o pravdivosti resp. dostatočnosti tohto tvrdenia, bol povinný o svojich pochybnostiach procesnú stranu poučiť.

Navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alebo napadnuté rozhodnutie zmenil a vyhovel žalobe v plnom rozsahu a priznal mu náhradu trov aj odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce podľa zásad upravených v ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

4. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav pokiaľ ide o zistené skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom uplatneného nároku a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, pričom sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP, odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodov a odkazuje na (výstižné, správne a presvedčivé) odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od skutkových alebo právnych záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia dopĺňa iba nasledovné:

5. V zmysle čl. 8 základných princípov CSP sú strany sporu povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

6. Podľa § 154 CSP prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí.

7. Odvolací súd je toho názoru, že žalobca bol povinný označiť alebo predložiť dôkazy na preukázanie tvrdených skutočností do vyhlásenia uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým sa vyhlasuje dokazovanie za skončené (§ 154 CSP).

8 Podľa § 295 CSP súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz.

9. Súd prvej inštancie vychádzal z listinných dôkazov založených v spise a vo veci správne rozhodol, nakoľko žalobca do vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania nepreukázal, že právny predchodca žalobcu skúmal bonitu žalovaného, ako aj to, že žalovanému bolo doručené oznámenie o postúpení pohľadávky na žalobcu.

10. Podľa § 45 ods.1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď jej dôjde.

11. Podľa § 526 ods.1, 2 OZ, postúpenie pohľadávky je povinný postupca bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi. Dokiaľ postúpenie pohľadávky nie je oznámené dlžníkovi alebo dokiaľ postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi nepreukáže, zbaví sa dlžník záväzku plnením postupcovi. Ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený sa dožadovať preukázania zmluvy o postúpení.

12. Keďže pohľadávku možno platne postúpiť novému veriteľovi (postupníkovi) bez vedomia dlžníka, zákon v § 526 OZ ukladá pôvodnému veriteľovi (postupcovi) povinnosť bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi, že došlo k postúpeniu pohľadávky. Právne účinky postúpenia aj voči dlžníkovi nastanú až okamihom, keď bol dlžník upovedomený o postúpení pohľadávky.

13. Relevantné oznámenie o postúpení pohľadávky preukazuje bez ďalšieho aktívnu legitimáciu žalobcu v spore. Súd z takéhoto postúpenia vychádza bez toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení.

14. Podľa § 153 CSP ods. 1, 2, 3, strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.

Na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu.

Ak súd na prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany neprihliadne, uvedie to v odôvodnení rozhodnutia vo veci samej.

15. Podľa § 154 CSP prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí.

16. Koncentrácia konania má podľa zákonodarcu predstavovať efektívny nástroj racionálneho a odôvodneného zrýchlenia sporového konania. Sudca so znalosťou konkrétnej veci vie podľa zákonodarcu najlepšie posúdiť adekvátnosť a včasnosť uplatnenia prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany, preto je novum spočívajúce v zavedení inštitútu sudcovskej koncentrácie podľa neho plne odôvodnené a žiaduce. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany sú uplatnené včas aj vtedy, ak ich strana predložila ako reakciu na skutočnosti, o ktorých nevedela ani ich nemohla predvídať a ktoré vyšli najavo až potom, ako mala strana povinnosť označiť a predložiť skutočnosti a dôkazy. Zákonná koncentrácia konania predstavuje objektívnu časovú hranicu pre uplatnenie prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany, ktorá môže byť ešte sprísnená uplatnením sudcovskej koncentrácie. Uvedená objektívna časová hranica má veľký význam pre moment viazanosti súdu.

17. Odvolací súd konštatuje, že žalobcovi sa nepodarilo preukázať, že by v zmysle § 45 ods. 1 OZ dostal oznámenie o postúpení pohľadávky do dispozičnej sféry žalovaného, a túto skutočnosť nepreukázal ani v odvolacom konaní, a preto sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie o nedostatku aktívnej vecnej legitimácie žalobcu v konaní.

18. Aktívnu vecnou legitímáciou sa rozumie, také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta. To, že sa súd výslovne k vecnej legitímácii nevysloví, neznamená, že sa ňou v konaní nezaoberal. (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29.6.2010, sp.zn. 2Cdo/205/2009).

19. Žalobca teda neunesol tzv. dôkazné bremeno, ktoré možno charakterizovať ako procesnú zodpovednosť strany za výsledok konania. V rámci dokazovania platí zásada, že každá strana sporu musí uniesť dôkazné bremeno ohľadom svojho tvrdenia, t.j. kto tvrdí, dokazuje.

20. Strana sporu teda musí preukázať to, čo tvrdí, pretože len potom môže súd zobrať jej tvrdenie za základ svojho rozhodnutia. Podľa súdnej judikatúry dôsledkom nesplnenia povinnosti tvrdiť všetky pre rozhodnutie významné skutočnosti (povinnosť tvrdenia) a označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (dôkazná povinnosť) je vynesenie nepriaznivého rozsudku pre stranu, ktorá ich nesplnila. Súd sám nie je povinný po významných skutočnostiach pátrať.

21. Samotné súdne konanie, ktorým sa završuje poskytovanie súdnej ochrany musí byť logickým a právnym vyústením doterajšieho priebehu a výsledkov konania pri rešpektovaní zásad spravodlivého súdneho konania pri jeho vydaní musia byť zachované formálne a obsahové náležitosti s dôrazom na zrozumiteľnosť, určitosť, jasnosť a súlad jeho skutkových a právnych dôvodov vo vzťahu k jeho výroku. Logickým a právnym vyústením doterajšieho priebehu a výsledkov konania za rešpektovania zásad (princípov spravodlivého súdneho konania), najmä zabezpečenia spravodlivej úpravy pomerov medzi stranami sporu je, neúspech žaloby.

22. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré žalobu zamietol; jeho rozhodnutie nemožno považovať za nepresvedčivé, resp. ústavne nekomfortné.

23. Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp.zn. III. ÚS 209/04).

24. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok v spojení s opravným uznesením ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

25. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bol úspešný žalovaný, ktorému však žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, a to ani osobitnému subjektu na jeho strane, preto odvolací súd rozhodol tak, že stranám sporu a osobitnému subjektu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

26. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).